

KIRKE OG DIAKONI

Av biskop Berggrav.

(Forts. fra nr. 5.)

Vi overveide i Kirkeordningsnemnda meget nøye denne sak. Noen er blitt skuffet over at vi ikke gikk videre og søkte å få inn i den nye lov at det *skal* være en diakon — mann eller kvinne — i hver menighet. Vi mente imidlertid to ting: først at tiden ikke var moden til noe slikt, selv om den nok i en overskuelig fremtid kan bli det. — For det annet mente vi at det kunne gjøre stor skade for saken selv hvis vi førtid prøvde å *presse* den fram.

Det vi derimot kunne gjøre, var å åpne døren for en ny utvikling, skape en ramme gitt i livs form for den vekst vi håper på. Det er dessuten spørsmål om det frivillige — som har vært så vesentlig for diakonisaken i vårt land — bør søkes avløst av noe mer offisielt. Men diakoni er en var plante, den tåler ikke drivhus, — men la oss stelle godt om den så den selv kan vokse seg fram. I vårt lovutkast til § 51 heter det: «Domskapitlet medvirker til at diakonatet innarbeides og utvikles i menigheten. Det bør oppnevnes et utvalg som tar seg særlig av dette. Når et menighetsråd eller en landsorganisasjon for diakoni eller for annet særlig menighetsarbeid ønsker det, kan domskapet bestemme at stillinger og verv av den art *blir godkjent som et*

ledd i det organiserte menighetsliv.» Nærmere kunne ikke vi komme det. Det vi mente å gjøre var å tilrettelegge utviklingsmulighetene her i Norge.

For å si det kort slik: Kirken må søke å tjene diakonien på samme måte som diakonien på sin side alltid har villet tjene kirken og menigheten. Dette vil gi det rette gjensidighetsforhold i denne sak. Kirken som helhet bør neppe ha noen slags myndighet i ytre forstand over diakonien. Diakonien skal stå fritt, — derved trer også dets tjenende karakter best fram.

Disse tankene er det som også har fått sitt uttrykk i dannelsen av *Norsk Diakoniråd*, som i høst skal bli til virkelighet. Det gjelder nå bare oppnevningen av de siste representanter til rådet. Initiativet til dannelsen av Norsk Diakoniråd ble ikke *tatt* av kirken, — det er riktigere å si at tanken ble *grepet* av kirken. Norsk Diakoniråd, med 7 medlemmer, skal koordinere de 4 diakoniinstitusjoners arbeid og samtidig koordinere dette arbeid med Den norske kirke. Det skal være en representant fra hver av de 4 institusjoner, en fra organisasjonenes fellesråd — populært kalt Geilomøtet —, en fra Norske Menighetspleiers Landsforbund og en av biskopene. Norsk Diakoniråd får ingen utøvende myndighet,

det blir mer en slags sentral hvorfra det kan etableres forbindelse og gis instruksjon til arbeidsfeltet og til menighetene. I evangeliets lignelsesspråk kunne en kanskje si at det skal være en omsorgsfull og initiativtagende *gartner*.

Vi eier ikke noe kort og betegnende navn for den bredere tjeneste i menighetene som der er tatt sikte på. Vi kan bare bruke betegnelsen «menighetsarbeider». Det er et tungt ord, det er ikke klangfullt og det er heller ikke noen klar betegnelse. Men ordet «diakon», som ville ha vært det rette, er her hos oss i den grad fast innarbeidet i forbindelse med hjelp til syke, at det ikke kan være tale om å se dette ord brukt i den videre mening.

Hvori består så denne videre tjeneste? Hva er det vi langt fram ser for oss som et syn, — et kall? Det er hjelp til mennesker i det mest daglige. Hjemmets problemer. Han kunne trenge hjem-diakoner i dag, både til rådgivere og til rettledere, og jeg hadde nær sagt: til å si et skarpt sannhetens ord en gang imellom både når det gjelder ektefeller og når det gjelder deres forhold til barna. Det som menneskene i normale forhold i dag trenger, er en fortrolighet som har både innsikt og myndighet, — eller la meg istedenfor myndighet si: kall. De forholdsvis få som vi har hatt, som har prøvd seg helt privat med dette, sier: Det ville være så meget bedre om jeg hadde et kall i ryggen, dvs.

at jeg hadde fått et oppdrag. Deres oppdrag vil nesten aldri kunne spesifiseres helt nøyaktig. Alt det jeg her sier, utføres rett som det er både av diakoner og diakonisser og menighetssøstre. Men vi har ment at vi var nødt til å skaffe menighetene, etter som dette vokser fram, andre arbeidere som også kjente til hele det innviklede sosiale apparat. Det er fremhevd overfor meg f. eks. at i mange tilfelle blir menneskene ikke hjulpet fordi de ikke vet at det er trygder og muligheter og greier som samfunnet har innrettet. Den praktiske hjelp er veldig viktig. Men den som kan gi et menneske et råd og bistand, selv om det så er ved hjelp av skarpe sannhetsord, — det menneske har nøkkelen til den sökendes hjerte. Selve hjelpen er nok viktig, — men det at hun eller han får nøkkelen til et menneskehjerte eller et menneskehjem, — det er det vesentlige.

Dette henger da sammen med at den kristne kirke ikke gjør sin plikt når den ikke hjelper mennesker nede i dalen, men bare sender bud på dem til møter og gudstjenester. Vi må ut, — vi må ut, — vi må inn i detaljene og bagatellene. Intet er for smått hvis det er menneskelig trykk og nød til stede, — endog bare menneskelige vanskeligheter. Dere vet vi har prøvd her i Norge med noen beskjedne kurser for kvinnelige menighetsarbeidere. Det så til en begynnelse ut som det ikke var noe særlig vind å fange

for seilene våre, og jeg må dessverre si at mine kjære prester var de som syntes minst å se det. Men det hadde ikke gått lenge, så sprang det plutselig fram, og da vi f. eks. skulle ha et kurs i Fredrikstad, måtte vi dublere og ha et i Sarpsborg også. Dette er liksom bagatellartet som om dere fant et frø-korn ute på fortauet i Staffeldts gate. Det er ingen som vil se det. Men vi vet ikke, dere vet ikke, Gud alene vet om det skal bli noe. Diakoniarbeiderne må forstå oss i dette og ikke tro at kirken og menighetene dermed på noen måte anser den spesielle diakoni hverken som — ja, jeg vil ikke snakke om overflødig, men som noe utenfor eller noe som ikke tar seg av også disse oppgaver. — Her må vi, både som kristne og som menighetslemmer, være hånd i hånd med hverandre. Mannlige menighetsarbeidere har vi nå ikke våget å prøve å ha kurser for, men så vidt jeg har forstått, kommer det snart til å

bli banket på døren også her. Det er bispedømmerådene i de forskjellige bispedømmer som har satt disse menighetsarbeiderkursene i gang.

Jeg vet ikke, — jeg er ikke tilstrekkelig inne i det, — men jeg kunne tenke meg at vi her også rent praktisk kunne komme til å gå hånd i hånd. Vi har i de kvinnelige menighetsarbeiderkursene gjort det slik med Lovisenberg at vi der kunne gå hånd i hånd. Men, vi må endelig sørge for at dette ikke blir en slags sekunda diakonisser eller sekunda diakoner. Det ville fremkalle underlegenhetsfølelse hos sekundaene og muligens noe annet hos de andre. Vi må være klar over at her er det bare en som er Herre, og alle vi andre er under ham. Dette må vi gå sammen om. — Det blir kanskje ikke helt klart for dere, men for meg står det som om vi må ha et slags strategisk bredsyn når vi snakker om oppgavene for kirken og diakonien.

(Forkortet referat.)

Håpet

*Jeg vet hvor håpet grønnes da
når all ting falmer her:
min Frelses tre på Golgata
en evig krone bær.*

*La synke kun med løvets fall
hver markens blomst i rad,
min tro på ham bevare skal
sitt friske hjerteblad.*

*Han lover meg en evig vår
tross vinterstorm og død;
ti livet frem av graven går
som Kristus gjennombrøt.*